

UCHWAŁA NR XLVI/461/2010
Rady Gminy Tarnów
z dnia 16 czerwca 2010 roku

w sprawie uchwalenia Gminnego programu opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2010 – 2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) oraz art. 110 ust. 10 w związku z art. 17 ust. 1 pkt 13 ustawy dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009 roku Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.), Rada Gminy Tarnów uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny program opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2010 – 2015, w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
W. Mitera

*Załącznik do Uchwały Nr XLVI/461/2010
Rady Gminy Tarnów z dnia 16 czerwca 2010 r.*

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

NA LATA 2010-2015

OPRACOWANIE:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE STR. 3

**DIAGNOZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY
W GMINIE TARNÓW STR. 6**

PODSUMOWANIE STR. 9

CELE STRATEGICZNE , OPERACYJNE I ZADANIA STR. 10

Załącznik A - zasoby instytucjonalne GOPS w Tarnowie

Załącznik B - analiza SWOT

WPROWADZENIE

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom, przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Od dnia 01 maja 2004 r. pomoc ta funkcjonuje na podstawie **ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej**

Jednym z głównych celów pomocy społecznej jest doprowadzenie rodzin i ich członków – w miarę możliwości – do ich życiowego usamodzielnienia i umożliwienia im życia w warunkach opowiadających godności człowieka. Priorytetem jest zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie. Szczegółowe zasady organizowania pomocy rodzinie określone zostały w rozdziale czwartym ustawy o pomocy społecznej – Opieka nad dzieckiem i rodziną.

Rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz dziecku z tej rodziny udziela się pomocy, w szczególności w formie:

1. poradnictwa rodzinnego,
2. terapii rodzinnej rozumianej jako działania psychologiczne, pedagogiczne i socjologiczne, mające na celu przywrócenie zdolności rodziny do wypełniania swoich zadań,
3. pracy socjalnej,
4. zapewnienia dzieciom opieki i wychowania poza rodziną.

Rodzina jest podstawową i jedyną w swoim rodzaju instytucją społeczną, której dobro w zasadniczy sposób stymuluje rozwój i siłę państwa, toteż należy wspierać ją wszelkimi dostępnymi środkami, aby mogła wypełniać swoje podstawowe funkcje społeczne.

Ogólna definicja rodziny określa ją jako podstawową komórkę społeczną, złożoną z rodziców (rodzica) i dzieci, zapewniającą ciągłość biologiczną i kulturową społeczeństwa. Podkreśla się równoczesne występowanie innych elementów takich jak wspólnota nazwiska, wspólne miejsce zamieszkania oraz wspólna własność i kultura duchowa. Ogromne znaczenie w tworzeniu systemu pokrewieństwa i dziedziczenia ma instytucjonalna forma małżeństwa.

Podstawową funkcją rodziny jest zaspokajanie potrzeb jej członków, a przede wszystkim zapewnienie prawidłowego rozwoju biologicznego i psychospołecznego dziecka. W rodzinie następuje wychowanie dzieci, formowanie ich osobowości oraz przygotowanie ich do przyszłych ról społecznych, poprzez przekazywanie wiedzy o zachodzących w świecie zjawiskach i obowiązującym systemie stosunków społecznych.

Ogromne znaczenie dla procesu wychowawczego w rodzinie ma stworzenie swoistego dla niej systemu wartości i określenie preferencji dla zgodnych z nim zachowań jej członków.

Nie do przecenienia jest niepowtarzalna (dla każdej prawidłowo funkcjonującej rodziny) atmosfera życia domowego, na którą składają się relacje między małżonkami, ich miłość do dzieci, szacunek

dla tradycji i uznawanych wartości .

Aby rodzina mogła być najlepszym środowiskiem wychowania dzieci powinna kierować się niżej wymienionymi zasadami:

- zasadą dobra dziecka ,
- zasadą równości , poszanowania praw i odpowiedzialności obojga rodziców.

Rolą państwa jest stworzenie odpowiednich warunków socjalnych i zdrowotnych, niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania rodziny , przy respektowaniu jej autonomii .

Działanie czynników negatywnych takich jak alkoholizm, narkomania, przestępczość czy przemoc w rodzinie, zagraża prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny , która nie potrafi sprostać obowiązkom i rozwiązywać problemów , co prowadzi do sytuacji kryzysowych. Te ostatnie powodują niedostosowanie społeczne dzieci.

Dziecko w świetle różnych regulacji prawnych nie posiada jednoznacznej definicji. Kodeks cywilny stanowi, że osoba powyżej 13 a poniżej 18 roku życia ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych i podlega pełnej władzy rodzicielskiej rodziców.

Kodeks karny definiuje osobę nieletnią jako dziecko poniżej 17 roku życia. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje dziecko po ukończeniu 18 roku życia lub w przypadku zawarcia związku małżeńskiego.

Sprawy dziecka w systemie polityki społecznej wymagają zatem należytego potraktowania. Składają się na to następujące elementy:

- ochrona praw dziecka ,
- troska o wyrównywanie szans w dostępie do edukacji i opieki zdrowotnej ,
- zapewnienie bezpieczeństwa.

Osiągnięcie jak najlepszego stanu w tej dziedzinie jest ambicją Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie. Opracowanie „**Gminnego programu i opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2010 – 2015**” jest zgodne z art. 17 ust. 1 pkt 13 cytowanej wyżej ustawy o pomocy społecznej.

Jego celem jest podejmowanie działań w obszarze usług systemu opieki społecznej, które dotyczą:

- tworzenia jak najlepszych warunków wychowania dzieci w rodzinach,
- wspierania rodzin w zakresie ich prawidłowego funkcjonowania,
- opieki nad dziećmi i młodzieżą w środowisku szkolnym,
- nadzoru nad dziećmi i młodzieżą z problemami (uzależnienia , konflikt z prawem).

Będą one uwzględniały następujące elementy:

- propagowanie odpowiedzialnego podejścia do rodzicielstwa,
- ochrona praw dziecka (przy respektowaniu roli rodziców w kwestiach wychowawczych i sprawach dotyczących utrzymania rodziny),
- stosowanie modelu negocjacyjnego w usuwaniu nieprawidłowości związanych z funkcjonowaniem rodziny,
- troska o zachowanie proporcji w podejmowanych działaniach.

W tradycyjnym podejściu do rodzicielstwa główną rolą rodziców było wychowanie dziecka, rozumiane jako proces jednokierunkowy , toteż w przypadku problemów wychowawczych dzieci najczęściej były kierowane do placówek opieki instytucjonalnej.

W nowym podejściu uwzględnia się fakt oddziaływania na dziecko jako jednostkę

indywidualną zarówno działających w ramach rodziny naturalnej rodziców jak i osób ze środowiska zewnętrznego.

Zamiast wyciągania dziecka z rodziny naturalnej, należy ją wspierać poprzez programy skoncentrowane na:

- wyrównywaniu nieuzasadnionych i niezawinionych różnic socjalnych,
- tworzeniu równych szans rozwoju rodzin,
- pomocy w przezwyciężaniu trudności,
- ochronie praw dziecka, wyrównywaniu startu życiowego, interwencji w obliczu zagrożeń .

Rozwijają się nowe formy dziennej opieki nad dzieckiem organizowane przez rozmaite ośrodki opieki, w tym rodziny zastępcze, które również wspierają rodziców w radzeniu sobie z codziennymi problemami. Coraz więcej jest zróżnicowanych usług nakierowanych na pomoc dużym grupom dzieci i młodzieży.

Częściej umieszcza się dzieci pod opieką krewnych, rośnie też liczba profesjonalnie przygotowanych specjalistów, pracujących z młodymi ludźmi ze złożonymi problemami.

Ochronę macierzyństwa i rodzicielstwa gwarantuje Konstytucja RP w art. 18. Rozwinięcie tego zapisu następuje w niżej wymienionych aktach prawnych:

- kodeks rodzinny i opiekuńczy reguluje sprawy małżeństwa, jego majątku, obowiązku alimentacji oraz pochodzenia dziecka, jego przysposobienia, opieki nad nim i kurateli,
- kodeks karny ściga z urzędu przestępstwa przeciw rodzinie: bigamia, znęcanie się, rozpijanie małoletnich, porzucenie i uprowadzenie dziecka,
- kodeks cywilny chroni prawa małoletniego w obrocie prawnym i sprawach spadkowych,
- kodeks postępowania cywilnego określa postępowanie egzekucyjne, zwolnienia z opłat, umocowanie pełnomocnika z opieki społecznej Gminy lub organizacji,
- kodeks pracy zajmuje się ochroną zdrowia i macierzyństwa kobiet.

Z aktów prawa międzynarodowego ratyfikowanych przez Polskę należy wymienić Powszechną Deklarację Praw Człowieka, która mówi o prawie rodziny, jako podstawowej komórki społecznej do ochrony ze strony państwa i społeczeństwa.

O ochronie prawnej, społecznej a także ekonomicznej zapewniającej rodzinie pełny rozwój mówi również Europejska Karta Społeczna. Głos w tej sprawie zabrała też Stolica Apostolska podkreślając prawo każdego do założenia rodziny, przekazania życia i wychowania dzieci według własnych tradycji i wartości a także prawo do zabezpieczenia ekonomicznego pozwalającego rodzinie na godziwe życie.

Konwencja o Prawach Dziecka mówi o prawach osób poniżej 18 roku życia: cywilnych, dotyczących swobody myśli, sumienia i wyznania , do wychowywania w rodzinie i kontaktów z rodzicami , kulturalnych i politycznych . Istota problemu sprowadza się do stwierdzenia, że dziecko jest z jednej strony samodzielnym podmiotem wymagającym szczególnej opieki i ochrony prawnej, lecz z drugiej posiada prawa istoty ludzkiej (tożsamość, godność i prywatność).

Dodatkową ochronę prawną istotom niedojrzałym psychicznie i fizycznie, jakimi są dzieci do lat 18-tu zapewniają Europejskie Konwencje o Przysposobieniu Dzieci i Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego.

Zapisy związane z problematyką rodzinną znajdziemy w Konwencji w Sprawie Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet , która kładzie nacisk na godzenie pracy zawodowej kobiet z wychowywaniem dzieci i zapewnienie szczególnej ochrony kobiet w ciąży i macierzyństwa .

DIAGNOZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY W GMINIE TARNÓW

Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie opinii uzyskanych od liderów lokalnych społeczności, przedstawicieli kościoła, placówek edukacyjnych, ośrodków zdrowia, lokalnych przedsiębiorców, radnych i przedstawicieli organizacji pozarządowych, w trakcie spotkań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Tarnowie. Istotne znaczenie miały uwagi i spostrzeżenia mieszkańców gminy, zebrane przez pracowników socjalnych ośrodka podczas codziennej pracy z podopiecznymi. W niniejszym dokumencie pominięto analizę SWOT, która została przedstawiona w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Tarnów”, stanowiącej dokument nadrzędny dla poniższego opracowania.

Identyfikacja najważniejszych zagrożeń , problemów i propozycje rozwiązań .

Zagrożenia:

1. bariery finansowe uniemożliwiające rozwój zdolności i predyspozycji dzieci, wynikające z niskiej kondycji materialnej rodzin ,
2. zbyt mała ilość alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego w miejscu zamieszkania dzieci (świetlice , place zabaw , kluby),
3. ograniczony dostęp do obiektów kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych znajdujących się na terenie gminy i sąsiadującego z gminą miasta Tarnowa,
4. rozłąka z rodzicami spowodowana wyjazdem rodziców w poszukiwaniu pracy,
5. brak oparcia dziecka w rodzinie , bierne lub negatywne zachowania rodziców,
6. bariery komunikacyjne utrudniające dotarcie do szkoły i na inne zajęcia, również brak chodników,
7. trudności z podjęciem pracy po ukończeniu szkoły,
8. problemy z zapewnieniem właściwego startu w samodzielne życie wychowankom opuszczającym zastępcze formy wychowania.

Problemy:

1. zubożenie rodzin silnie związane z bezrobociem rodziców, powodujące emigrację zarobkową jednego z (obojga) rodziców i prowadzące do zaniku więzi rodzinnych,
2. zaniedbanie, brak opieki i niewystarczająca kontrola rodziców nad dziećmi, przebywanie młodzieży w miejscach publicznych w późnych godzinach, chuligaństwo i niszczenie mienia, przypadki agresji rówieśniczej,
3. złe wzorce do naśladowania w rodzinach dysfunkcyjnych, uzależnienia i nadużywanie alkoholu przez rodziców , przemoc w rodzinie ,
4. łatwy dostęp dzieci i młodzieży do środków powodujących uzależnienia (papierosy, alkohol, narkotyki),
5. niewydolność wychowawcza rodzin owocująca brakiem szacunku dla osób starszych, rodziców i nauczycieli,
6. nie zawsze łatwy dostęp do pomocy pedagogicznej i psychologicznej,
7. brak możliwości pożytecznego spędzenia czasu wolnego w obiektach kulturalnych i sportowych oraz na wyjazdach zorganizowanych.

Proponowane rozwiązania:

Działania w zakresie zwiększenia możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego i organizacji wypoczynku:

- zwiększenie ilości zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań,
- tworzenie w poszczególnych miejscowościach świetlic środowiskowych i profilaktyczno – wychowawczych,
- powoływanie nowych kół zainteresowań, poprawa wyposażenia świetlic szkolnych w pomoce dydaktyczne,
- rozbudowa ogólnodostępnej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej na terenie gminy , ułatwianie dostępu do niej zainteresowanym,
- organizacja sportu wyczynowego w SKS-ach i sekcjach sportowych, organizowanie zawodów sportowych,
- dofinansowanie imprez turystyczno - krajoznawczych, kulturalnych i edukacyjnych,
- organizowanie kolonii i półkolonii podczas ferii zimowych i wakacji letnich.

Działania w zakresie ochrony zdrowia:

- przeprowadzanie systematycznych badań dzieci i młodzieży,
- objęcie wszystkich potrzebujących zajęciami kompensacyjno-korekcyjnymi i gimnastyką w szkołach,
- zwiększenie dostępności specjalistycznej opieki medycznej w szkołach poprzez zatrudnienie pielęgniarki,
- zapewnienie nieodpłatnej opieki stomatologicznej dzieciom i młodzieży,
- promocja zdrowego i aktywnego stylu życia oraz spotkania i pogadanki na temat higieny dzieci .

Działania związane z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży:

- tworzenie programów profilaktycznych w obszarach uzależnień, agresji i przemocy z udziałem przedstawicieli policji (dzielnicowych), pedagogów oraz pracowników poradni specjalistycznych,
- działania w formie wykładów, pogadanek i prelekcji na temat zagrożeń patologiami, edukacja na temat uzależnień,
- nacisk na rodziców w zakresie zwiększenia kontroli nad dziećmi,
- egzekwowanie zakazów przebywania nieletnich w miejscach publicznych (20-ta dzieci, 22-ga młodzież), kontrola przez policję miejsc gromadzenia się młodzieży,
- dbałość o infrastrukturę drogową wykorzystywaną przez uczniów w drodze do szkoły i w bezpośrednim sąsiedztwie placówek oświatowych, wyposażenie uczniów w znaczki odblaskowe,
- nadzór nad przewozem dzieci i młodzieży do szkół,
- zakładanie monitoringu w szkołach.

Wsparcie dzieci z rodzin ubogich:

- stała pomoc socjalna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej dla rodzin dotkniętych problemem ubóstwa,
- zapewnienie pełnego dożywiania dzieci z rodzin najuboższych,
- współpraca pracowników GOPS z wychowawcami z placówek oświatowych,
- wsparcie finansowe dzieci (stypendia, dofinansowanie wypoczynku, wyjazdów i wycieczek,

- wyprawki, paczki okolicznościowe),
- doradztwo psychologiczno - pedagogiczne dla w/w rodzin,
 - organizowanie „zielonych szkół”,
 - inicjowanie akcji charytatywnych na rzecz dzieci ubogich,
 - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci z rodzin ubogich poprzez finansowanie im dostępu do Internetu,
 - pomoc bezrobotnym rodzicom w znalezieniu pracy.

Działania na rzecz dzieci niepełnosprawnych:

- indywidualne nauczanie w domach,
- wprowadzenie zajęć z hipoterapii,
- zwiększenie nakładów na zajęcia kompensacyjne i rehabilitacyjne oraz pomoc w wyjazdach na turnusy rehabilitacyjne,
- informowanie o dostępnych formach pomocy,
- organizowanie grup i klas integracyjnych,
- likwidowanie barier architektonicznych i komunikacyjnych.

Inne działania prowadzone w środowisku lokalnym:

- organizowanie dostępu potrzebującym do poradnictwa specjalistycznego (pedagog, logopeda),
- pomoc w odrabianiu zadań domowych,
- umożliwienie udziału w zajęciach specjalistycznych uczniom wymagającym tego rodzaju pomocy,
- zintensyfikowanie współpracy z Caritas, organizacjami pozarządowymi, wolontariatem i instytucjami działającymi na terenie gminy (koordynacja współpracy).

PODSUMOWANIE

Opierając się na powyższej analizie uznano, że „Gminny program opieki nad dzieckiem i rodziną” należy skoncentrować na następujących celach strategicznych:

- I. Wspieranie rodzin jako najważniejszego ogniwa kształtowania właściwych postaw życiowych dzieci i młodzieży.**
- II. Poprawa sytuacji dzieci w środowisku szkolnym.**
- III. Podwyższenie stanu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.**

Ponieważ zręby pierwszego celu strategicznego powstały w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tarnów na lata 2009-2015, częściowo przywołano zadania wymienione w przedmiotowej Strategii. Zostały one zmodyfikowane i rozwinięte stosownie do przeprowadzonej w niniejszym dokumencie identyfikacji zagrożeń, problemów oraz propozycji rozwiązań.

Zadania przewidziane do realizacji w ramach drugiego celu strategicznego są mocno związane z funkcjonowaniem młodych, jeszcze nie ukształtowanych ludzi w systemie szkolnym. Wykonanie zadań w nim określonych zależy w znacznym stopniu od zaangażowania jednostek organizacyjnych samorządu gminnego, głównie placówek oświatowych oraz partnerów społecznych. W niniejszym dokumencie nie powtórzono wykazu zasobów instytucjonalnych, wymienionych na stronach 20 – 22 wspomnianej wyżej Strategii.

Cel strategiczny trzeci będzie wymagał zaangażowania przedstawicieli służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne, pedagogów oraz pracowników poradni specjalistycznych. Rolą ośrodka w realizacji zadań związanych z tym celem będzie organizowanie współpracy lokalnych instytucji i organizacji społecznych, którym bliskie są sprawy bezpieczeństwa młodego pokolenia.

Wymieniona wyżej rola koordynująca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie będzie kluczowa dla przekształcenia ograniczonego czasowo programu w działający w sposób ciągły **system profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną**.

Cel strategiczny - wspieranie rodzin jako najważniejszego ogniwa kształtowania właściwych postaw życiowych dzieci i młodzieży

Cel operacyjny - wzmacnianie prawidłowego funkcjonowania rodziny

Zadania

1	Propagowanie wartości prorodzinnych, podkreślanie znaczenia i odpowiedzialności związanej z zakładaniem rodziny i rodzicielstwem oraz pokazywanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny	1) <i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</i> 2) <i>Placówki oświatowe</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
2	Integracja rodzin przez zabawę i wspólnie spędzony czas, organizowanie imprez i festynów rodzinnych propagujących zdrowy i aktywny tryb życia	1) <i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Kościołem Katolickim</i> <i>wolontariatem i organizacjami pozarządowymi</i> 2) <i>Wójt Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym

Cel operacyjny - pomoc socjalna dla rodzin

Zadania

1	Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin z bezradnością opiekuńczo - wychowawczą, wielodzietnych, niepełnych, patologicznych, z problemem przemocy oraz dla rodzin zastępczych	<i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
2	Wsparcie materialne rodzin potrzebujących pomocy zwłaszcza z problemem ubóstwa i bezrobocia	<i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
3	Motywowanie członków rodzin dysfunkcyjnych do samodzielności, tworzenie grup wspierających się nawzajem w rozwiązywaniu problemów – systematyczna praca socjalna	1) <i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</i> 2) <i>Komisja ds. Rodziny Radzie Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym

Cel operacyjny - ochrona rodzin przed zjawiskiem przemocy domowej

Zadania

1	Współpraca ze szkołą, policją, sądem, instytucjami wsparcia, specjalistycznymi poradniami w celu wdrożenia systemu wczesnego reagowania na przemoc w rodzinie oraz przywracania właściwych relacji pomiędzy ofiarą przemocy a dziećmi, pomiędzy sprawcą a ofiarą, a także wdrożenia psychoterapii dla ofiar przemocy	<i>1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Policją 2) Dyrektorzy placówek oświatowych we współpracy z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
2	Organizowanie akcji informujących mieszkańców o problemie przemocy w rodzinie, budowanie koalicji lokalnej do zwalczania tego negatywnego zjawiska, współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, instytucjami "Niebieskiej Karty" i innymi organizacjami zajmującymi się w/w problemem	<i>1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z organizacjami pozarządowym 2) Komisariat Policji 3) Komisja ds. Rodziny Radzie Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym

Poprawa sytuacji dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym

Cel operacyjny – stworzenie warunków normalnego rozwoju dzieci i młodzieży z rodzin ubogich

	<i>Zadania</i>		
1	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych patologiami i mających problemy w nauce opieki psychologicznej i pedagogicznej	1) <i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z instytucjami użyteczności publicznej</i> 2) <i>Dyrektorzy placówek oświatowych we współpracy z Poradniami Psychologiczno - Pedagogiczną</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
2	Rozwijanie systemu opieki nad dzieckiem w świetlicach terapeutycznych, zapewniających dzieciom pomoc specjalistyczną, pomoc w nauce, atrakcyjne spędzanie czasu wolnego, kształtowanie właściwych postaw życiowych i społecznych	1) <i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z wolontariatem i organizacjami pozarządowymi</i> 2) <i>Dyrektorzy placówek oświatowych</i> 3) <i>Komisja ds. Rodziny Rady Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
3	Objęcie pomocą materialną jak największej liczby dzieci z rodzin ubogich przez dożywianie, zakup podręczników i pomocy szkolnych, finansowanie wycieczki letniej i zimowego	1) <i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	Zadanie o charakterze ciągłym

<u>Cel operacyjny - stworzenie warunków rozwijania zainteresowań dzieci i młodzieży</u>			
<i>Zadania</i>			
1	Zwiększenie ilości zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań , powoływanie nowych kół zainteresowań, poprawa wyposażenia świetlic szkolnych w pomoce dydaktyczne	1) <i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z wolontariatem i organizacjami pozarządowymi</i> 2) <i>Dyrektorzy placówek oświatowych</i> 3) <i>Komisja ds. Rodziny Rady Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
2	Rozbudowa ogólnodostępnej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej na terenie gminy , ułatwianie dostępu do niej zainteresowanym, organizacja sportu wyczynowego w SKS-ach i sekcjach sportowych	1) <i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z wolontariatem i organizacjami pozarządowymi</i> 2) <i>Dyrektorzy placówek oświatowych</i> 3) <i>Komisja ds. Rodziny Rady Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
3	Dofinansowanie imprez turystyczno - krajoznawczych, kulturalnych i edukacyjnych, organizowanie kolonii i półkolonii podczas ferii zimowych i wakacji letnich .	1) <i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z wolontariatem i organizacjami pozarządowymi</i> 2) <i>Dyrektorzy placówek oświatowych</i> 3) <i>Komisja ds. Rodziny Rady Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
<u>Cel operacyjny – wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży</u>			
<i>Zadania</i>			
1	Wypracowanie zasad selekcji uczniów uzdolnionych, stwarzanie im możliwości indywidualnego rozwoju, wyróżnianie i nagradzanie ich osiągnięć, stawianie ich za przykład rówieśnikom, jako pozytywne wzorce do naśladowania	1) <i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z wolontariatem i organizacjami pozarządowymi</i> 2) <i>Dyrektorzy placówek oświatowych</i> 3) <i>Komisja ds. Rodziny Rady Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym

2	Wzbogacanie procesu dydaktycznego programami wspomagającymi rozwijanie umiejętności społecznych dzieci i młodzieży, ich osobistej przedsiębiorczości, uczącymi planowania kariery	<i>1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z wolontariatem i organizacjami pozarządowymi</i> <i>2) Dyrektorzy placówek oświatowych</i> <i>3) Komisja ds. Rodziny Rady Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
<u>Cel operacyjny – działania na rzecz uczniów niepełnosprawnych</u>			
	<i>Zadania</i>		
1	Rozszerzanie bazy oświatowej integrującej dzieci i młodzież niepełnosprawną, organizowanie wspólnych imprez i warsztatów dla dzieci zdrowych i niepełnosprawnych	<i>1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z PFRON</i> <i>2) Dyrektorzy placówek oświatowych</i> <i>3) Rada Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
2	Rozwój systemu usług wspomagających edukację uczniów niepełnosprawnych	<i>1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z PFRON</i> <i>2) Dyrektorzy placówek oświatowych</i> <i>3) Rada Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
<u>Cel operacyjny – pomoc wychowankom wszystkich form zastępczego wychowania</u>			
	<i>Zadania</i>		
1	Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza naturalnym środowiskiem rodzinnym oraz pomoc dzieciom objętym zastępczymi formami wychowania w przystosowaniu się do samodzielnego życia.	<i>1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej, i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie</i> <i>2) Rada Gminy Tarnów</i> <i>3) Wójt Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
2	Zapewnianie warunków dobrego startu życiowego osobom opuszczającym domy dziecka i rodziny zastępcze: <ul style="list-style-type: none"> – pomoc pieniężna, – organizowanie różnych form dostępu do mieszkań – pomoc w znalezieniu pracy 	<i>1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej, i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie</i> <i>2) Rada Gminy Tarnów</i> <i>3) Wójt Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym

Podwyższenie stanu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży .

Cel operacyjny – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży

	<i>Zadania</i>		
1	Wywieranie nacisku na rodziców w zakresie zwiększenia kontroli nad dziećmi, egzekwowanie zakazów przebywania nieletnich w miejscach publicznych (20-ta dzieci, 22-ga młodzież) , kontrola przez policję miejsc gromadzenia się młodzieży	1) <i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Policją</i> 2) <i>Dyrektorzy placówek oświatowych</i> 3) <i>Komisja ds. Rodziny Rady Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
2	Działania w formie wykładów, pogadarek i prelekcji na temat zagrożeń patologiami z udziałem policjantów z wydziału prewencji i ruchu drogowego	1) <i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z wolontariatem i organizacjami pozarządowymi</i> 2) <i>Dyrektorzy placówek oświatowych</i> 3) <i>Komisja ds. Rodziny Rady Gminy Tarnów</i>	Zadanie o charakterze ciągłym
3	Tworzenie programów profilaktycznych w obszarach uzależnień, agresji i przemocy z udziałem przedstawicieli policji (dzielnicowych), pedagogów oraz pracowników poradni specjalistycznych,	1) <i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z instytucjami użyteczności publicznej</i> 2) <i>Dyrektorzy placówek oświatowych we współpracy z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną</i>	Zadanie o charakterze ciągłym

ZAŁĄCZNIK A

Zasoby instytucjonalne systemu pomocy społecznej na terenie Gminy Tarnów:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie, ul. Krakowska 19,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Nowodworzu,
- Ośrodek Wsparcia Dziennego działający przy Parafii pw Św. Brata Alberta w Zgłobicach,
- Ośrodek Wsparcia Dziennego działający przy Parafii pw Miłosierdzia Bożego w Woli Rzędzińskiej,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza działająca przy Szkole Podstawowej nr 1 w Woli Rzędzińskiej,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza działająca przy parafii w Zbylitowskiej Górze,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza działająca przy parafii w Woli Rzędzińskiej,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza działająca przy Szkole Podstawowej w Zawadzie,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza działająca przy Szkole Podstawowej w Błoniu,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza działająca przy Szkole Podstawowej w Koszycach Małych,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza działająca przy Szkole Podstawowej w Porębie Radlnej,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza działająca przy Szkole Podstawowej w Koszycach Wielkich,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza działająca przy Zespole Szkół w Tarnowcu,
- Warsztaty terapii zajęciowej działające przy Zakładach Pracy Chronionej „TAREL” w Woli Rzędzińskiej,
- Punkt Konsultacyjny dla osób i rodzin z problemem alkoholowym oraz doznających przemocy przy Urzędzie Gminy.

Ponadto na terenie gminy działa:

- 13 szkół podstawowych , w tym 3 z klasami integracyjnymi,
- 6 przedszkoli z tego 2 placówki prowadzą Siostry Zakonne,
- 4 gimnazja,
- Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Zbylitowskiej Górze, który obejmuje swoją opieką 62 dzieci,
- 4 Niepubliczne Ośrodki Zdrowia: w Nowodworzu, Koszycach Wielkich, Woli Rzędzińskiej i Zgłobicach.

Istotną zasadą funkcjonowania pomocy społecznej jest szeroko rozumiana współpraca i współuczestnictwo partnerów społecznych w realizacji zadań. Należy tu wymienić działające przy parafiach oddziały CARITAS:

- przy Parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Błoniu,
- przy Parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Zbylitowskiej Górze,
- przy Parafii pw. Św. Brata Alberta w Zgłobicach Stowarzyszenia Rodzin Katolickich,
- przy Parafii pw. Przemienienia Pańskiego w Koszycach Wielkich,
- przy Parafii Św Józefa w Tarnowcu ,
- przy Parafii Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Woli Rzędzińskiej

oraz

- Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” przy Urzędzie Gminy,
- Stowarzyszenie "Dajmy Dzieciom Miłość" w Zgłobicach ,
- Klasztor Księży Sercanów w Koszycach Małych,
- Stowarzyszenia Rodzin Katolickich działające przy parafiach.

ZALĄCZNIK B

IV . Analiza SWOT dla sfery społecznej (Strengths - Weakness)

Mocne strony

Bliskość Miasta Tarnowa - dużego ośrodka gospodarczego, kulturalnego i w coraz większym stopniu również akademickiego.

Systematyczny wzrost liczby mieszkańców gminy, znaczące zasoby ludności w wieku produkcyjnym.

Wysoki wskaźnik przyrostu naturalnego.

Podwojenie liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych świadczące o wzroście aktywności mieszkańców.

Słabe strony

Świadomość korzyści płynących z tego faktu zbyt wolno dociera do dorosłych mieszkańców gminy.

Słabe tempo przyrostu miejsc pracy i wzrostu ilości nowych miejsc pracy.

Brak żłobków i dostatecznej ilości miejsc w przedszkolach.

Brak wystarczającego kapitału na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

<p>Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców.</p> <p>Dobrze rozwinięta sieć szkół podstawowych i gimnazjów.</p> <p>Stosunkowo wysoki poziom bezpieczeństwa.</p> <p>Duże zaangażowanie lokalnych środowisk w organizację spotkań integracyjnych, imprez kulturalnych i działalność klubów sportowych.</p> <p>Wzrost liczby udzielanych świadczeń oraz nakładów na pomoc społeczną pochodzących z dotacji i środków własnych gminy, aktywna działalność świetlic środowiskowych.</p> <p>Udzielanie profesjonalnej pomocy w załatwianiu spraw urzędowych osobom rzeczywiście potrzebującym pomocy.</p> <p>Praca socjalna w środowisku przeciwdziałająca dyskryminacji i niehumanitarnym zachowaniom wobec osób niepełnosprawnych, w podeszłym wieku, o niższym standardzie życiowym.</p> <p>Prężna działalność Ośrodka w zakresie udzielania pomocy konsultacyjnej i doradczej osobom i rodzinom z problemem alkoholowym oraz osobom doznającym przemocy.</p> <p>Działalność dobrze wyposażonego Punktu Konsultacyjnego.</p>	<p>Niedostosowanie programów kształcenia do potrzeb rynku pracy.</p> <p>Zbyt mała subwencja oświatowa w stosunku do niezbędnych wydatków ponoszonych przez budżet gminy.</p> <p>Niezadawalające wyposażenie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne, słabo rozwinięty monitoring obiektów i miejsc publicznych.</p> <p>Brak wystarczających środków ze składek na organizację imprez i działalność klubów sportowych, niski poziom zamożności mieszkańców.</p> <p>Brak placówek dla osób niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i przewlekle chorych: hospicjum, domu pomocy społecznej i domu dziennego pobytu.</p> <p>Osoby potrzebujące pomocy z powodu różnych zahamowań nie zgłaszają się do Ośrodka.</p> <p>Trudne przełamywanie stereotypów istniejących w świadomości społecznej.</p> <p>Zastraszenie i wstyd za osoby bliskie nie pozwalają ofiarom problemu alkoholowego i przemocy szukać pomocy w Ośrodku.</p> <p>Możliwości istniejącej bazy mogą wkrótce okazać się niewystarczające.</p>
<p>Współpraca ze specjalistami: pedagogiem, psychologiem, instruktorem terapii uzależnień, doradcą w sprawach społecznych i rodzinnych, prawnikiem oraz Powiatowym Koordynatorem ds. przemocy.</p>	<p>Brak tradycji sięgania po specjalistyczną pomoc w rozwiązywaniu problemów osobistych i rodzinnych, niska tolerancja społeczna dla wychodzenia z takimi sprawami na zewnątrz.</p>
<p>Współpraca z jednostkami zaangażowanymi w profilaktykę: policja, służba zdrowia, kościół, stowarzyszenia itp.</p> <p>Sprawdzeni w działaniu partnerzy społeczni: oddziały CARITAS i stowarzyszenia.</p> <p>Dobra współpraca z samorządami mieszkańców poszczególnych wsi, radnymi Gminy i lokalnymi liderami społeczności lokalnych.</p>	<p>Nie zawsze udaje się w porę zapobiegać zjawiskom negatywnym występującym w środowiskach i rodzinach patologicznych.</p> <p>Rosnące potrzeby przewyższają możliwości organizacji utrzymujących się dzięki ofiarności osób i sponsorów.</p> <p>Duża rezerwa większości mieszkańców w angażowaniu się do działań nieprzynoszących wymiernych korzyści materialnych.</p>

<p>Pomoc instytucjonalna Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorów sądowych, Sądu Rodzinnego, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Komisariatów Policji, Domów dla Bezdomnych Mężczyzn w Tarnowie i Samotnej Matki w Tuchowie i Tarnowie.</p>	<p>Istniejące zasoby tej pomocy są ciągle niewystarczające dla rosnących potrzeb.</p>
<p>Nabycie przez kadrę GOPS umiejętności pozyskiwania środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej oraz koordynowania przygotowań i projektów służących pozyskiwaniu środków ze źródeł innych niż budżet Gminy.</p>	<p>Nie wszystkie działania ważne dla Ośrodka można wprowadzić do priorytetów określonych przez jednostki zarządzające funduszami.</p>

**Analiza SWOT dla sfery społecznej
(Opportunities - Threats)**

Szanse	Zagrożenia
<p>Stałe doskonalenie kadr pomocy społecznej (szkolenia, kursy , warsztaty) przygotowujące do właściwego rozpoznania potrzeb określonych grup problemowych.</p>	<p>Niewystarczająca ilość środków finansowych na tego typu przedsięwzięcia.</p>
<p>Rozwijanie trwałej współpracy ze wszystkimi podmiotami prowadzącymi działania na rzecz profilaktyki i przeciwdziałania problemom społecznym.</p>	<p>Brak należytej współpracy pomiędzy różnymi podmiotami.</p>
<p>Ścisła współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz ograniczenia zjawiska uzależnień.</p>	<p>Pogłębianie się problemów wychowawczych związanych z pojawieniem się patologii, zjawisk agresji i przestępczości wśród młodzieży spowodowanych uzależnieniami.</p>
<p>Stworzenie Centrum Integracji Społecznej,</p>	<p>Rozwój zjawisk wykluczenia społecznego,</p>

<p>powołanie centrum doradztwa zawodowego.</p>	<p>odpływ osób młodych i wykształconych z terenu gminy.</p>
<p>Aktywizacja i mobilizacja osób bezrobotnych do poszukiwania pracy, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych.</p>	<p>Brak nowych miejsc pracy, bezrobocie młodych ludzi z jego negatywnymi skutkami dla tej grupy społecznej.</p>
<p>Powstawanie infrastruktury wspomagającej działalność opieki społecznej (mieszkania chronione , dzienne domy opieki , świetlice terapeutyczne itp.)</p>	<p>Brak lokalizacji i środków finansowych na realizację tej infrastruktury.</p>
<p>Zapewnienie właściwej pomocy ofiarom, ale również sprawcom przemocy w rodzinie.</p>	<p>Lęk i bezradność ofiar, niechęć sprawców do współpracy z Ośrodkiem.</p>
<p>Propagowanie postaw prorodzinnych.</p>	<p>Oslabienie funkcji wychowawczo - opiekuńczych rodziny , wzrost liczby rozwodów i osób samotnie wychowujących dzieci.</p>
<p>Rozwój idei wolontariatu.</p>	<p>Niechęć ludzi do bezinteresownej pomocy innym.</p>

Przewodnicząca Rady Gminy
W. Mitera